

III.7040.39.2022.LN

Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

Uprzejmie informuję, że podczas posiedzenia działającej przy Rzeczniku Praw Obywatelskich Komisji Ekspertów ds. Bezdomności, które miało miejsce 26 stycznia br., wysunięto postulat przyspieszenia ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej (ZEKS).

Eksperci zwracali uwagę na brak szerszej debaty społecznej w zakresie dostosowania polityki społecznej w Polsce do wymagań stawianych przez Radę Europy, w tym także bezdomności w perspektywie praw człowieka. Wskazywano, że Europejska Karta Społeczna (EKS), przyjęta w 1961 r. i zrewidowana w 1966 r. gwarantuje szeroki zakres praw człowieka związanych z zatrudnieniem, mieszkalnictwem, zdrowiem edukacją, ochroną socjalną i opieką społeczną.

Polska przystąpiła do EKS w 1997 r., wiążąc się postanowieniami wszystkich 19 artykułów drugiej części Karty, ale z wyłączeniem niektórych ustępów tych artykułów (Polska nie ratyfikowała 14 paragrafów spośród wszystkich 72 paragrafów EKS).

Pomimo złożenia przez Polskę w dniu 25 października 2005 r. podpisu pod ZEKS w dalszym ciągu brak jest informacji o stanie prac nad wypracowaniem decyzji w zakresie jej ratyfikacji, oznaczającej w szczególności przyjęcie zobowiązań w zakresie przestrzegania podwyższonych międzynarodowych standardów ochrony praw człowieka w stosunku do EKS.

Pragnę przypomnieć, że kwestie te były przedmiotem dyskusji w trakcie konferencji „Europejska Karta Społeczna: Wyzwania i szanse. 25-lecie Polski w Radzie Europy”. Konferencja odbyła się 8 listopada 2016 r., a jej organizatorami byli wspólnie Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rada Europy. Okazją dla zorganizowania konferencji było 25-

lecie członkostwa Polski w Radzie Europy (od 26 listopada 1991 r.). W trakcie konferencji przedyskutowano zagadnienie regulacji w EKS praw i możliwości ich realizacji w istniejących uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych.

W drugiej części dyskusji analizowano możliwości ratyfikacji ZEKS, a także szanse i zagrożenia wynikające z potencjalnej ratyfikacji. W szczególności przeanalizowano to zagadnienie z punktu widzenia zgodności polskich przepisów ze standardami ZEKS, a także znaczenia powszechnej ratyfikacji jako warunku spójności systemu prawnego Unii Europejskiej.

W trzeciej części konferencji dyskutowano nad zagadnieniami postępowania w sprawie skarg zbiorowych, prowadzonych przed Europejskim Komitetem Praw Społecznych.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele rządu, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Dyskusja dostarczyła wiele rzeczowych argumentów wskazujących na możliwość i celowość związania się przez Polskę zobowiązaniami wynikającymi z ZEKS.

Niestety wbrew oczekiwaniom organizatorów konferencja nie przyczyniła się do zintensyfikowania prac nad ratyfikacją ZEKS, nie stworzyła też szerszych możliwości podjęcia i prowadzenia debaty publicznej nad możliwościami szerszego wdrożenia systemu budowanego w oparciu o ZEKS.

Pragnę zauważyć, że ze złożonego prawie 17 lat temu podpisu w intencji ratyfikowania ZEKS przez Polskę należy wyprowadzić zobowiązanie do opracowania i przyjęcia, w porozumieniu z partnerami społecznymi, strategii prowadzącej do ratyfikacji ZEKS.

Wyrażam przekonanie, że podjęcie decyzji o ratyfikacji ZEK będzie miało znaczący wpływ na podniesienie gwarancji przestrzegania najważniejszych praw pracowniczych i socjalnych, zaliczanych do kategorii podstawowych praw człowieka.

W tym kierunku zmierza znakomita większość państw europejskich.

Z tego względu, odwołując się do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska w kwestii możliwości ratyfikacji ZEKS oraz przyjęcia odpowiedniej strategii działania w tym zakresie.

Z wyrazami poważania

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/